

YÖNETİM KURULU ÜYELERİNİN SORUMLULUĞU

A) 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'ndan doğan sorumluluk

Yönetim kurulu üyelerinin 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu ("TTK") doğan sorumluluğu, hukuki ve cezai sorumluluk olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Bağımsız yönetim kurulu üyeleri için henüz özel bir düzenleme yapılmadığından onların sorumluluğu da şu an için diğer üyeler ile aynıdır.

a. Cezai Sorumluluk

Yönetim kurulu üyelerinin cezai sorumlulukları TTK'nın 562. maddesinde düzenlenmiş olup, hangi eyleme karşılık ne tür ceza belirlendiği, aşağıda tablo halinde gösterilmiştir.

Eylem	İlgili TTK maddesi	Ceza (İdari Para Cezası)
Defter tutma yükümlülüğünün yerine getirilmemesi	64	4.000 TL
Şirkete ait belgelerin kopyalarının saklanmaması	64	4.000 TL
Şirkete ait defterlerin gerekli açılış ve kapanış onaylarının yaptırılmaması	64	4.000 TL
Şirket defterlerinin kanuna uygun tutulmaması	65	4.000 TL
Usulüne aykırı envanter çıkarılması	66	4.000 TL
Görüntü ve veri taşıyıcılara aktarılmış belgelerin ibraz edilmemesi	86	4.000 TL
Münferit ve konsolide finansal tabloların Türkiye Muhasebe Standartlarına aykırı olarak tutulması	88	4.000 TL

YÖNETİM KURULU ÜYELERİNİN SORUMLULUĞU

Eylem	İlgili TTK maddesi	Ceza (Hapis veya Adli Para Cezası ¹)
Bağlı veya hâkim şirketin raporlarının düzenlenmemesi	199	En az 200 gün adli para cezası
Gümrük ve Ticaret Bakanlığı denetiminin engellenmesi veya denetim elemanlarına gerekli defter, kayıt ve belgelerin verilmemesi	562	En az 300 gün adli para cezası
Genel kuruldan izin alınmaksızın şirketle işlem yapılması	395/1	En az 300 gün adli para cezası
Pay sahibi olmayan yönetim kurulu üyeleri ile yönetim kurulu üyelerinin pay sahibi olmayan üçüncü dereceye kadar kan veya kayın hısımlarının şirkete nakit borçlanması. Bu kişiler için şirketin kefalet, garanti ve teminat vermesi, sorumluluk yüklenmesi, bunların borçlarını devralması	395/2	En az 300 gün adli para cezası
Ticari defterlerin mevcut olmaması veya hiçbir kayıt içermemesi yahut TTK'ya uygun saklanmaması	562	En az 300 gün adli para cezası
Şirkete ait sırların usulsüz olarak ifşa edilmesi	527	Bir yıldan üç yıla kadar hapis ve beş bin güne kadar adli para cezası

¹ Adli para cezası, Türk Ceza Kanunu'nun 52. maddesi uyarınca her bir gün (kanunda aksine hüküm bulunmayan hâllerde 730 günden fazla olmamak üzere) için mahkeme tarafından, en az 20 en çok 100 Türk Lirası arasında olmak üzere, takdir edilmektedir. Adli Sicil Kanunu'nun 4. maddesi uyarınca adli para cezaları kişinin siciline kaydedilir.

YÖNETİM KURULU ÜYELERİNİN SORUMLULUĞU

Şirketin kuruluşu, sermayesinin artırılması ve azaltılması ile birleşme, bölünme, tür değiştirme ve menkul kıymet çıkarma gibi işlemlerle ilgili belgeleri sahte olarak düzenleyenler ile ticari defterlere kasıtlı olarak gerçeğe aykırı kayıt yapanlar	549	Bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası
Sermaye hakkında yanlış beyan verilmesi ve ödeme yetersizliğinin bilinmesi	550	Üç aydan iki yıla kadar hapis veya adli para cezası
Şirket ayınlarına değer biçilmesinde yolsuzluk yapılması	551	En az doksan gün adli para cezası
İzinsiz olarak halktan para toplanması	552	Altı aydan iki yıla kadar hapis cezası
Şirket internet sitesini oluşturmayan şirketlerin yönetim organı üyeleri,	1524	Yüz günden üç yüz güne kadar adli para cezası
İnternet sitesine konulması gereken içeriği usulüne uygun bir şekilde koymayan şirketlerin yönetim organı üyeleri	1524	Yüz güne kadar adli para cezası

b. Hukuki Sorumluluk

Cezai sorumluluğun aksine hukuki sorumluluk TTK'da tek bir madde altında sayılmamıştır. Yönetim kurulu üyelerinin hukuki sorumlulukları birkaç farklı maddede düzenlenmektedir. Hukuki sorumluluğa yer açan eylem ve işlemler aynı zamanda cezai sorumluluğa da neden olabilmektedir. Yönetim kurulu üyelerinin TTK'dan doğan hukuki sorumlulukları aşağıda gösterilmektedir:

YÖNETİM KURULU ÜYELERİNİN SORUMLULUĞU

- ❖ Belgelerin ve beyanların kanuna aykırı olmasından doğan sorumluluk (m. 549)
- ❖ Sermaye hakkında yanlış beyanlar ve ödeme yetersizliğinin bilinmesi (m. 550)
- ❖ Şirket ayınlarına değer biçilmesinde yolsuzluk yapılmasından doğan sorumluluk (m. 551)
- ❖ İzinsiz olarak halktan para toplanmasından doğan sorumluluk (m. 552)
- ❖ Yönetim kurulu üyelerinin kanundan veya esas sözleşmeden doğan yükümlülüklerini yerine getirmemelerinden doğan sorumluluk ile görev ve yetki devri yaptıkları kişilerin işlemlerinden doğan sorumluluk (m. 553)

Yönetim kurulu üyelerinin yukarıda sayılan sebeplerden ötürü şirketi zarara uğratmaları veya görev ve yetki devri yaptıkları kişinin işlemleri neticesinde şirketin zarara uğraması halinde, TTK madde 555 gereğince şirket veya pay sahipleri, zararın tazminini yönetim kurulu üyelerinden talep edebilirler. Mevcut durum itibariyle davanın bütün yönetim kurulu üyelerine karşı açılması mümkün olup üyelerden her birinin kusur oranı mahkeme tarafından belirlenecektir. Yönetim kurulu üyeleri, kusurları oranında zarardan müteselsilen sorumlu tutulacaktır.

Kusur sorumluluğun önüne geçilmesi için temsil ve ilzama yönelik görev ya da sıfatlar yüklenmemek, imza yetkisi üstlenmemek, şirketi zarara uğratacağı düşünülen kararlarda olumsuz oy kullanıp bunu tutanağa işletmek hususları çözüm olarak önerilebilir.

TTK'nın 560. maddesi uyarınca *“Sorumlu olanlara karşı tazminat istemek hakkı, davacının zararı ve sorumluyu öğrendiği tarihten itibaren iki ve her hâlde zararı doğuran fiilin meydana geldiği günden itibaren beş yıl geçmekle zamanaşımına uğrar. Şu kadar ki, bu fiil cezayı gerektirip, Türk Ceza Kanununa göre daha uzun dava zamanaşımına tabi bulunuyorsa, tazminat davasına da bu zamanaşımı uygulanır.”*

B) 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkında Kanun'dan doğan sorumluluk

İşbu kanunun mükerrer 35. maddesi uyarınca, kamu borçlarının (ör: vergi, SGK primi, idari para cezası vb.) tüzel kişilerden tahsil edilemeyen kısmı doğrudan doğruya ilgili şirketin ortaklarından (limited şirket olması halinde) ve kanuni temsilcilerinden (ör: limited şirket müdürleri, anonim şirket yönetim kurulu üyeleri) tahsil edilebilmektedir.

İlk bölümde belirtilen ve yönetim kurulu üyelerinin kusur oranlarına göre belirlenen “farklılaştırılmış teselsül” esası, kamu borçları yönünden uygulanmamaktadır. Her bir yönetim kurulu üyesinin sorumluluğu şahsi, sınırsız ve müteselsil sorumluluk olarak kabul edilmektedir ve borcun tahsili üyenin şahsi mal varlığından karşılanmaktadır.

YÖNETİM KURULU ÜYELERİNİN SORUMLULUĞU

Anonim şirket yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğu konusunda uygulamada ayrıma gidilmektedir. Yargıtay kararları² uyarınca, **şirketi temsil ve ilzama yetkili olmayan, imza yetkisi bulunmayan** yönetim kurulu üyesinin, şirketin kamu borçlarından ötürü sorumlu olmayacağı kabul edilmektedir.

İşbu bilgi notunda yer alan açıklamalar bilgi mahiyetinde olup, hukuki görüş, garanti veya taahhüt olarak değerlendirilemez. Mevzuatın ve uygulamanın sık değişen yapısı nedeniyle konu hakkında detaylı bilgi almak için 0212 288 04 04 numaralı telefondan veya omerselamoglu@aydinorhan.av.tr adresinden tarafımıza ulaşabilirsiniz.

² Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun 2009/10-36 E. ve 2009/822 K. sayılı kararı, Yargıtay 10. Hukuk Dairesi'nin 2010/5994 E. ve 2011/13984 K. sayılı kararı